

Må det lægges til grund, at ansøgeren er arveberettiget efter en person, hvis dødsfald er meget nært forestående, kan den pågældendes økonomiske forhold ligesom efter den nuværende retspraksis endvidere efter omstændighederne også være uafklarede.

Har skyldneren uafklarede økonomiske forhold, vil skifteretten i almindelighed skulle nægte at afsige kendelse om gældssanering. Der tilsigtes ikke hermed nogen ændring i forhold til den nugældende retspraksis, hvorefter det alene helt undtagelsesvist forekommer, at skifteretten efter en konkret vurdering finder grundlag for at meddele en skyldner gældssanering, selv om den pågældendes økonomiske forhold er uafklarede.

Nr. 2, *litra a-d*, angiver en række momenter, som skal indgå i vurderingen af, om skyldneren har handlet uforsvarligt i økonomiske anliggender, således at den pågældende ikke kan meddeles gældssanering. Opregningen er ikke udtømmende.

Efter *litra a* vil skyldneren have handlet uforsvarligt i økonomiske anliggender, hvis den pågældende har stiftet en ikke uvæsentlig gæld på et tidspunkt, hvor den pågældende allerede var ude af stand til at opfylde sine økonomiske forpligtelser. Bestemmelsen vil f.eks. kunne finde anvendelse, hvis en skyldner optager nye lån for at kunne afdrage på sine allerede forfaldne gældsforpligtelser.

Efter *litra b* vil skyldneren have handlet uforsvarligt i økonomiske anliggender, hvis en ikke uvæsentlig gæld er opstået som følge af, at skyldneren har påtaget sig en finansiel risiko, der stod i misforhold til skyldnerens økonomiske situation. Dette vil kunne være tilfældet, hvis skyldneren på et tidspunkt, hvor den pågældende var insolvent eller risikerede at blive insolvent ved den påtagne risiko, har foretaget økonomiske transaktioner, der må karakteriseres som spekulationsprægede. Dette vil f.eks. kunne gælde forpligtelser, der er opstået ved tegning af anpartar uden sammenhæng med skyldnerens erhvervsudøvelse. Bestemmelsen omfatter således ikke sædvanlige og forsvarelige dispositioner i forbindelse med skyldnerens erhvervsudøvelse.

Efter *litra c* vil skyldneren have handlet uforsvarligt i økonomiske anliggender, såfremt en ikke uvæsentlig gæld er stiftet med henblik på forbrug. Dette gælder både lån stiftet til indkøb af større forbrugsgoder og til almindelige dagligvarer.

Efter *litra d* vil skyldneren have handlet uforsvarligt i økonomiske anliggender, såfremt en ikke uvæsentlig gæld er gæld til det offentlige og er oparbejdet systematisk. Gæld til det offentlige vil f.eks. kunne være moms- og skattegæld, børnepenge og licensbe-

taling. Gælden må f.eks. anses for at være oparbejdet systematisk, hvis skyldneren over en årrække har benyttet de offentlige kasser som en »selvbestalt kredit«. Denne type gæld er bl.a. karakteriseret ved, at den ensidigt er stiftet af skyldneren, uden at det offentlige har haft mulighed for at forhindre kravets opståen, herunder eksempelvis ved skyldnerens bevidst fejlagtige udfyldelse af sin forskudsregistrering.

Efter nr. 3 kan en kendelse om gældssanering i almindelighed ikke afsiges, såfremt en ikke uvæsentlig gæld er pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold. Til gæld, der er pådraget ved strafbare forhold, må også henregnes sagsomkostninger mv. forbundet med en straffesag.

Saneres sådan gæld i umiddelbar forlængelse af den begivenhed, der udløste kravet, vil det kunne virke særligt stødende. Sådanne krav skal derfor være noget ældre end anden gæld, før de kan gældssaneres, jf. herved også stk. 3. Længden af den periode, der skal være forløbet, inden der kan meddeles gældssanering, når gælden stammer fra strafbare eller erstatningspådragende forhold, vil ligesom i dag afhænge af en konkret vurdering af omstændighederne ved pådragelsen af kravet. Er et erstatningskrav eksempelvis opstået som følge af et forsætligt eller groft uagtsomt forhold, vil gældssanering være udelukket i længere tid, end hvis kravet er pådraget ved simpel uagtsomhed.

Det er ikke hensigten, at skifteretten i disse tilfælde skal foretage en nærmere selvstændig undersøgelse eller vurdering af grundlaget for kravet. I de tilfælde, hvor der ikke foreligger et nærmere skriftligt grundlag for bedømmelse af kravet, f.eks. en dom, må skifterettens vurdering således normalt bygge på skyldnerens begrundede redegørelse for kravets opståen og oplysninger f.eks. fra den, der har gjort kravet gældende.

Mindre bøde- eller erstatningskrav vil normalt ikke i sig selv hindre en gældssanering efter stk. 2, nr. 3.

I relation til stk. 2, nr. 2 og nr. 3, gælder det, at en gældspost vil kunne være »ikke uvæsentlig« både ud fra en relativ vurdering i forhold til skyldnerens samlede gæld og ud fra en absolut vurdering. For en skyldner, der har en samlet gæld på 250.000 kr., vil eksempelvis en yderligere låneoptagelse på 2.500 kr. i almindelighed være uvæsentlig. Har skyldneren på den anden side f.eks. en gæld på flere millioner kroner, vil en yderligere låneoptagelse, der alene udgør få procent af gældens samlede størrelse, men som i absolutte tal er betydelig, efter omstændighederne kunne være væsentlig.

Efter nr. 4 kan en kendelse om gældssanering i almindelighed ikke afsiges, såfremt skyldneren har undladt at afdrage på sin gæld, selv om den pågældende